

Prima instanță: Curtea de Apel Bălți (jud: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

DECIZIE

17 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Diana Stănilă
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul depus de examinând recursul depus de către Consiliul raional Sîngerei,

în cauza de contencios administrativ, la cererea creditorului Bîrsanu Ion privind executarea hotărârii din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, la cererea de chemare în judecată depusă de Bîrsanu Ion împotriva Consiliului raional Sîngerei privind anularea deciziei, restabilirea în funcție și obligarea efectuării calculelor salariale,

împotriva încheierii din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost aplicată Consiliului raional Sîngerei amenda în mărime de 200 unități convenționale, pentru neexecutarea hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Central, din 25 iulie 2022,

c o n s t a t ă :

La 19 aprilie 2023 creditorul Bîrsanu Ion a depus cerere privind intentarea procedurii de executare silită a documentului executoriu emis de judecătoria Bălți, sediul Central din 25 iulie 2022 nr. 3-33/22, emisă în procedură contenciosului administrativ, la cererea de chemare în judecată formulată de Bîrsanu Ion împotriva Consiliului raional Sîngerei privind anularea deciziei nr. 1/1 din 31 martie 2022, obligarea restabilirii în funcție, obligarea efectuării calculelor salariale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 25 iulie 2022 emisă de Judecătoria Bălți, sediul central s-a admis acțiunea înaintată Bîrsanu Ion către Consiliul raional Sîngerei privind anularea deciziei nr.1/1 din 31.03.2022, obligarea restabilirii în funcție, obligarea efectuării calculelor salariale, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, fiind anulată decizia Consiliului raional Sîngerei nr.1/1 din 31.03.2022 cu privire la eliberarea din funcție înainte de termen a vicepreședintelui raionului Bîrsanu Ion; obligat Consiliului raional Sîngerei să-l restabilească pe Bîrsanu Ion în funcția de vicepreședinte al raionului Sîngerei, începând cu data de 31.03.2022; să calculeze și să achite lui Bîrsanu Ion salariul pentru absența forțată de la muncă, începând cu 31.03.2022 și până la restabilirea efectivă în funcție, din

care urmează a fi calculate și reținute impozitele și plățile obligatorii la buget; să-i achite lui Bîrsanu Ion prejudiciul moral în mărime de un salariu de funcție și suma de 10000 lei, drept compensarea a cheltuielilor de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 30 martie 2023 s-a respins cererea de apel declarată de Consiliul raional Sîngerei împotriva hotărârii judecătorei Bălți, sediul central din 25 iulie 2022 la cererea de chemare în judecată în contencios administrativ înaintată de Bîrsanu Ion privind anularea deciziei Consiliului raional Sîngerei nr.1/1 din 31.03.2022, obligarea restabilirii în funcție, efectuarea calculelor salariale, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, indicându-se despre faptul că Decizia este executorie însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție prin intermediul Curții de Apel Bălți în termen de 30 de zile de la notificarea dispozitivului deciziei.

Potrivit cererii din 19 aprilie 2023 privind intentarea procedurii de executare se invocă faptul că Consiliul r-nul Sîngerei intenționat se opune dispozițiilor legale și executării benevole ale Hotărârii Judecătorei Bălți, sediul central nr.3-33/22 din 25 iulie 2022.

Prin scrisoarea de informare despre intenția de executare expediată în adresa debitorului Consiliul r-nul Sîngerei; Creditorului Bîrsanu Ion și avocatului acestuia Procopciuc Angela la data de 02 mai 2023 cu nr. de ieșire 9743, s-a adus la cunoștință debitorului Consiliului r-nul Sîngerei despre obligativitatea de a executa benevol Hotărârea Judecătorei Bălți, sediul central nr.3-33/22 din 25 iulie 2022, menținută prin Decizia Curții de Apel Bălți din 30 martie 2023 referitor la cererea de chemare în judecată în contencios administrativ înaintată de Bîrsanu Ion privind anularea deciziei Consiliului raional Sîngerei nr.1/1 din 31 martie 2022, obligarea restabilirii în funcție, efectuarea calculelor salariale, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, cu indicarea prevederilor procedurii de executare privind aplicarea măsurilor coercitive prevăzute de art.254-256 Cod administrativ (f.d.10-11).

Notificarea dată a fost expediată în adresa Consiliului raional Sîngerei la sediul or. Sîngerei, str.Independenței,111 și recepționată de debitor la 10.05.2023 potrivit avizului de recepție DS8005184711AS (f.d.13).

La 12 iunie 2023 în adresa Curții de Apel Bălți a parvenit scrisoarea nr.02/1-14/256, semnată de vicepreședintele raionului Sîngerei, Iulian Eremei, prin care se solicită acordarea termenului suplimentar pentru executare.

La 14 iunie 2023 Completul specializat pentru executarea hotărârilor judecătorești emise în contencios administrativ al Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți a expediat în adresa debitorului Consiliului raional Sîngerei, consiliul_raional@singerei.md, scrisoarea nr.13033, recepționată la 14.06.2023, ora 11:52, prin care s-a acordat termen suplimentar la executarea benevolă a Hotărârii judecătorei Bălți, sediul central nr.3-33/22 din 25 iulie 2022 și s-a adus la cunoștință în ordine repetată despre obligativitatea executării hotărârii reținute supra, în termen de 30 de zile calendaristice de la recepționarea prezentei scrisorii.

Totodată instanța a informat debitorul în mod repetat că potrivit art.254 Cod administrativ, dacă o persoană juridică de drept public nu își îndeplinește obligația din titlul executoriu, instanța de apel poate stabili și încasa în privința ei sau a conducătorului ei o amendă de constrângere în mărime de la 100 la 20000 de unități convenționale. Stabilirea și încasarea amenzii de constrângere pot fi repetate.

La 19 iulie 2023 creditorul Ion Bîrsan și reprezentantul lui, avocatul Angela Procopciuc au informat instanța că debitorul Consiliul raional Sîngerei nu execută benevol Hotărârea judecătorească Bălți, sediul central nr.3-33/22 din 25 iulie 2022 și solicită emiterea unei încheieri de mandatare a unui executor judecătoresc și anume Oleg Romah, și desemnarea cu mandat de executare judecătorească Judecătorească Bălți, sediul central Eduard Balan, care a pronunțat hotărârea supusă executării.

Prin încheierea din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost aplicat Consiliului raional Sîngerei amendă în mărime de 200 unități convenționale, ce constituie 10000 lei, pentru neexecutarea efectivă a hotărârii Judecătorească Bălți, sediul Central din 25 iulie 2022 nr. 3-33/22. A fost acordat Consiliului raional Sîngerei un termen de 30 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru executarea efectivă a hotărârii Judecătorească Bălți, sediul central nr.3-33/22 din 25 iulie 2022, potrivit Notificărilor nr.9743 din 02 iunie 2023 și nr.13033 din 15 iunie 2023, cu prezentarea probelor în acest sens, prin depunerea acestora la Direcția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți. A fost explicat Consiliului raional Sîngerei că urmează să achite amenda în decursul unei săptămâni de la intrarea în vigoare a prezentei încheieri, cu prezentarea către Curtea de Apel Bălți a dovezii achitării, în caz contrar se va executa în conformitate cu cap. II din titlu VII Cod administrativ. A fost pus în sarcina Serviciului Fiscal de Stat de a executa încasarea de la Consiliul raional Sîngerei a amenzii în mărime de 200 unități convenționale, echivalentul a 10000 (zece mii) lei.

La data de 13 octombrie 2023, Consiliul raional Sîngerei, a depus recurs împotriva încheierii din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

În susținerea recursului a invocat că, nu este de acord cu încheierea contestată și consideră de a fi casată.

Susține că Consiliul raional Sîngerei nu recunoaște culpa neexecutării hotărârii Judecătorească Bălți, sediul Central din 25 iulie 2022, dar constată o situație obiectivă de imposibilitate a executării acesteia.

A afirmat că, executarea hotărârilor judecătorești poate fi îndeplinită doar cu aprobarea unor decizii în acest sens, fapt pe care Oficiul Teritorial al Cancelariei de Stat Bălți îl consideră ilegal, notificând toate Dispozițiile Vicepreședintelui cu drept de emitere a acestor Dispoziții. În consecință punând în pericol activitatea normală a Consiliului raional Sîngerei în detrimentul cetățenilor.

În conformitate cu art. 249 alin. (3) din Codul administrativ, executarea este inițiată printr-o cerere a creditorului executării. Deciziile în procedura de executare se emit prin încheiere, care poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 3 zile.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 10 octombrie 2023, și a notificat încheierea Consiliului raional Sîngerei, prin poștă electronică, la 12 octombrie 2023, astfel recursul din 13 octombrie 2023 a fost depus, în termenul prevăzut la art.249 din Codul administrativ.

Examinând recursul, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, prin hotărârea din 25 iulie 2022 emisă de Judecătoria Bălți, sediul central s-a admis acțiunea înaintată Bîrsanu Ion către Consiliul raional Sîngerei privind anularea deciziei nr.1/1 din 31.03.2022, obligarea restabilirii în funcție, obligarea efectuării calculelor salariale, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, fiind anulată decizia Consiliului raional Sîngerei nr.1/1 din 31.03.2022 cu privire la eliberarea din funcție înainte de termen a vicepreședintelui raionului Bîrsanu Ion; obligat Consiliului raional Sîngerei să-l restabilească pe Bîrsanu Ion în funcția de vicepreședinte al raionului Sîngerei, începând cu data de 31.03.2022; să calculeze și să achite lui Bîrsanu Ion salariul pentru absența forțată de la muncă, începând cu 31.03.2022 și până la restabilirea efectivă în funcție, din care urmează a fi calculate și reținute impozitele și plățile obligatorii la buget; să-i achite lui Bîrsanu Ion prejudiciul moral în mărime de un salariu de funcție și suma de 10000 lei, drept compensarea a cheltuielilor de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 30 martie 2023 s-a respins cererea de apel declarată de Consiliul raional Sîngerei împotriva hotărârii judecătoreiei Bălți, sediul central din 25 iulie 2022 la cererea de chemare în judecată în contencios administrativ înaintată de Bîrsanu Ion privind anularea deciziei Consiliului raional Sîngerei nr.1/1 din 31.03.2022, obligarea restabilirii în funcție, efectuarea calculelor salariale, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, indicându-se despre faptul că Decizia este executorie însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție prin intermediul Curții de Apel Bălți în termen de 30 de zile de la notificarea dispozitivului deciziei.

Urmărind speranța legitimă la executarea unei hotărâri irevocabile creditorul a depus prezenta cerere, iar Consiliul raional Sîngerei, deși a recepționat notificările Curții de Apel Bălți nr. 9743 din 02 iunie 2023, și nr. 13033 din 15 iunie 2023, prin care s-a acordat Consiliului raional Sîngerei un termen suplimentar de 30 zile calendaristice pentru executarea hotărârii, nici până la examinarea recursului nu a executat hotărârea instanței de judecată.

La caz, art. 254 Cod administrativ, stipulează că dacă o persoană juridică de drept public nu își îndeplinește obligația din titlul executoriu, instanța de apel poate stabili și încasa în privința ei sau a conducătorului ei o amendă de constrângere în mărime de la 100 la 20000 de unități convenționale. Stabilirea și încasarea amenzii de constrângere pot fi repetate.

Completul de judecată subliniază că legiuitorul nu a condiționat temeinicia sau netemeinicia neexecutării, drept condiție de aplicare al amnezii de constrângere, or într-un stat de drept este inadmisibil ca o hotărâre judecătorească irevocabilă să rămână neexecutată. În special, adoptarea Codului administrativ în varianta actuală, inclusiv a prevederilor cu privire la executare, a urmărit scopul ajustării legislației la standardele europene, precum și de a disciplina însăși statul și funcționarii publici prin sancționarea comportamentului inadmisibil.

Mai mult, CtEDO reamintește că unei persoane care a obținut o hotărâre judecătorească executorie împotriva statului, ca urmare a soluționării litigiului în favoarea sa, nu i se poate cere să recurgă la proceduri de executare pentru a obține executarea acesteia (a se vedea Koltsov v. Russia, nr. 41304/02, § 16, 24 februarie 2005; Petrushko v. Russia, nr. 36494/02, § 18, 24 februarie 2005; și Metaxas v. Greece, nr. 8415/02, § 19, 27 mai 2004). Prin urmare, obiecția Guvernului bazată pe omisiunea reclamantului de a înainta titlul executoriu în mod repetat nu poate fi

acceptată, deoarece statul trebuia să asigure executarea acestuia atunci când a fost prezentat pentru prima dată, și, dacă era nevoie, chiar din propriile fonduri (a se vedea Cooperativa Agricolă Slobozia-Hanesei v. Moldova, nr. 39745/02, §20, 03 aprilie 2007).

O întârziere în executarea unei hotărâri ar putea fi justificată de circumstanțe speciale. Totuși, aceasta nu poate fi astfel, încât să prejudicieze esența dreptului protejat conform articolului 6 § 1 al Convenției (a se vedea Immobiliare Saffi v. Italy [GC], nr. 22774/93, § 74, ECHR 1999-V).

Completul de judecată concluzionează că Statul, atunci când apare în calitate de debitor, trebuie să execute hotărârile judecătorești irevocabile necondiționat și într-un termen rezonabil, în caz contrar sancțiunile procedurale îi sunt opozabile în plină măsură.

Completul de judecată apreciază critic și va respinge argumentele invocate în cererea de recurs, or aceste argumente sunt neîntemeiate.

Astfel, Completul de judecată atestă că măsurile întreprinse de către instanța specializată în executarea hotărârilor întemeiate, legal și absolut corect a decis aplicarea Consiliului raional Sîngerei, pentru neîntreprinderea măsurilor pentru executarea hotărârii irevocabile, dar și pentru ignorarea obligației de a executa hotărârea, în special în situația în care la 12 iunie 2023 a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru executare, unei amenzi în mărime minimală inițial de 200 unități convenționale, ceea ce constituie 10 000 lei.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Consiliul raional Sîngerei.

Se menține încheierea din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza de contencios administrativ, la cererea creditorului Bîrsanu Ion privind executarea hotărârii din 25 iulie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, la cererea de chemare în judecată depusă de Bîrsanu Ion împotriva Consiliului r-nal Sîngerei privind anularea deciziei, restabilirea în funcție și obligarea efectuării calculelor salariale, Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Diana Stănilă

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi